

Максім Багдановіч – яркая зорка беларускай паэзіі

Л. І. Мураўская,

настаўнік беларускай мовы і літаратуры

першай катэгорыі

НПК “Бастунскія яслі – сад – базавая школа”

Воранаўскага раёна

Беларускія пісьменнікі заўсёды апісвалі родныя краявіды, шанавалі беларускія традыцыі. Максім Багдановіч таксама разважаў над мінулым, раскрываў духоўныя памкненні нашых далёкіх продкаў. Паэт упэўнены, што гісторыя народа не павінна сысці ў нябыт, як вада ў пясок, што яе трэба берагчы, захоўваць і перадаваць нашчадкам.

Літаратурная вечарына для вучняў 7–9 класаў

“Яркая зорка, вечна юная, як наша зямля”

Мэты: паглыбіць веды навучэнцаў аб творчасці М.Багдановіча; развіваць навыкі групавой дзейнасці, публічнага выступлення; абуджаць патрыятычныя пачуцці, павагу да класікаў беларускай літаратуры, любоў да роднага слова

Пры падрыхтоўцы да вечарыны навучэнцы загадзя падзелены на групы. Кожная група прадстаўляе “рэдакцыйную калегію “выдавецтва” ці “газеты”.

Эпіграф:

“Смерці ў Паэта няма –

ёсць нараджэнне”

Я.Янішчыц

(Гучыць беларуская народная песня “Купалінка”)

Настаўнік : Даўно гэта было, калі чалавек толькі пачаў сеяць жыта. На шэрай, патрэсканай зямлі яно расло невялікае. Сумна было каласкам гайдаца пад ветрам на спякотным сонцы.Надышла ноч. Яна прынесла расу і прахалоду, напаіла каласкі. Выпрасталіся яны, паднялі галоўкі і ўбачылі ў небе мноства зорак. Залюбаваліся каласкі зоркамі.

“Ідзіце да нас”, – паклікалі каласкі.

І раптам зоркі пачалі з неба падаць на зямлю.Раніцай яны сталі яркасінімі і разам з каласкамі ціха гайдаліся пад ветрам.Хутка зоркі гэтыя ператварыліся ў кветкі, і людзі пачалі называць іх васількамі.

Больш за сто гадоў таму пасяліўся ў жыцце адзін Васілёк. Быў ён нядужы, слабенькі, і аднойчы моцны вецер вырваў яго з карэннем і панёс далёка ад сваёй нівы, у чужы край.Засумаваў Васілёк па Радзіме, пытаў у вятроў, ці красуюць яшчэ каласкі на палях, прасіў сонца, каб часцей на Радзіму яго заглядвала, цяплей зямельку сагравала. А сам, трацячы апошнія сілы, сплятаў вяночак з красак, каласкоў і зорак. Памяць аб сабе хацеў на Радзіму паслаць.

Прайшло шмат часу.Не стала Васілька, толькі вяночак застаўся.І хто дакранецца да яго, той становіцца моцным і дужым, а зоркі з вяночка асвятляюць яму шлях у цемры...

Ёсць людзі, жыццё якіх, як яркая зорка, радуе людзей багаццем сваёй душы, узбагачае сваёй любоўю. Да іх адносіцца і Максім Багдановіч.

Настаўнік : Вызначце асноўную думку казкі.

Самыя светлыя ночы,

Самыя блакітныя вочы,

Самыя цёплыя далоні,

Самыя шпаркія коні,

Самае балючае каханне,

Самае яркае світанне ,

Самыя гарачыя пацалункі,

Самыя натхнёныя думкі,

Самая дарагая Радзіма – Беларусь

(Удзельнікі сядзяць за сталамі. На сталах стаяць шылдачкі з назвамі “Воранаўская газета”, “Гродзенская праўда”, “Народная асвета”, “Рэспубліка”, “Універсітэцкае”, “Польмя”).

(Вучні прадстаўляюць свае зборнікі.)

”Воранаўская газета” прапануе “зборнік”, у які ўваходзяць вершы М. Багдановіча грамадзянскага гучання. Напрыклад: ”Краю мой родны! Як выкляты богам...”

”Рэдактар” выступае з аналізам грамадзянскай лірыкі. А навучэнцы чытаюць вершы, змешчаныя ў гэтым зборніку.

Настаўнік задае пытанні:

-Як вы думаеце , чаму наша газета атрымала назву “Воранаўская газета”?

-Ці спрабавалі вы друкавацца ў сваёй газеце?

-Што, на думку аўтара , аб’яднала гэтыя вершы?

Свой “зборнік” прапануе газета “Гродзенская праўда”. У яго ўваходзяць вершы, напісаныя на тэму любові да Радзімы. Гэта “Слуцкія ткачыкі”, “Як Базыль у паходзе канаў” і інш.

”Рэдактар” знаёміць з патрыятычнай лірыкай Максіма Багдановіча. Навучэнцы чытаюць вершы “Мяжы”, “Народ, Беларускі Народ!.. і інш.

Настаўнік:

- Вызначце , калі ласка, галоўныя вобразы ў вершах?

- Якім галоўным пачуццём прасякнуты вершы?

Трэці зборнік “ прапануе “выдавецтва” “Народная асвета”. ”Рэдактар” расказвае пра пейзажную лірыку паэта. Гучаць вершы “Па-над белым пухам вішняў”, “Плакала лета, зямлю пакідаючы...” і інш.

Настаўнік:

- Ці хацелася б вам сустрэцца з М.Багдановічам?

- Калі б вы сустрэліся з Максімам Багдановічам , то якія пытанні яму задалі б?

Чацвёрты “зборнік” прадстаўляе газета “Рэспубліка”.

”Рэдактар” звярнуў увагу на тое, што паэт пранікнёна ўслаўляе маладосць – самую прыгожую пару чалавечага жыцця. Навучэнцы чытаюць вершы “Маладыя гады”, “Зорка Венера” і інш.

Настаўнік:

- З чым асацыіруецца маладосць М.Багдановіча?
- Якія пачуцці ў вас абудзіліся?
- Які верш вам спадабаўся? Чаму?

Пяты “зборнік” прадстаўляе “выдавецтва” “Універсітэцкае”. “Рэдактар” адзначае, што лірыка Максіма Багдановіча вельмі меладычная, што многія яго вершы пакладзены на музыку. Навучэнцамі выконваюцца песні “Вераніка”, “Зорка Венера” і інш.

Настаўнік:

- Калі вы праспявалі песню “Зорка Венера”, то якой яна ўбачылася вам?

- Ці ёсць сярод вас багдановічаўскія “зоркі Венеры”?

У “зборнік” “выдавецтва” “Полымя” ўключаюцца крытычныя матэрыялы паэта.”Рэдактар” расказвае пра Максіма Багдановіча як пра крытыка і перакладчыка, паэта-наватара.

Настаўнік:

- Якім вы ўбачылі М.Багдановіча як крытыка? Як перакладчыка? Як паэта-наватара?

(Усе зборнікі, падрыхтаваныя навуцэнцамі выстаўляюцца на школьны стэнд і атрымліваецца імправізаваная выстава твораў Максіма Багдановіча.)

Настаўнік: Завяршаецца наша вечарына. Але мы не развітваемся з паэтам. У свой апошні час паэт напісаў: “Я не самотны...” Перафразуючы паэта, мы можам сказаць: “Мы не самотныя, калі ў нас ёсць Максім Багдановіч – чалавек незвычайнага лёсу, трагічнага і прыгожага”.

Смерці ў Паэта няма – ёсць нараджэнне. Паэт нараджаецца не аднойчы. Ён нараджаецца мільёны разоў, нанова і нанова ў новых пакаленнях сваіх

чытачоў. І кожнае пакаленне лічыць яго сваёй прамяністай Зоркай, святло якой незгасальнае.

- Як вы зразумелі словы эпіграфа?
- Які вывад зрабілі для сябе?

Настаўнік: Цяпер кожны падыдзе да мяне і пажадае штосьці патаемнае, добрае, незвычайнае, што жадаў М.Багдановіч нам, нашчадкам Беларусі.

Літаратура

1. **Ляшук, В.Я.** Вывучэнне творчасці Максіма Багдановіча ў школе: дапам. Для настаўнікаў / В.Я.Ляшук. – Мінск: Аверсэв, 2008. – 255 с.
2. **Конан, У.** Святло паэзіі і цені жыцця: лірыка Максіма Багдановіча / У. Конан. – Мінск: Маст.літ., 1991. – 206 с.
3. **Стральцоў, М.** Загадка Багдановіча / М. Стральцоў. – Мінск: Беларусь, 1968. – 120 с.